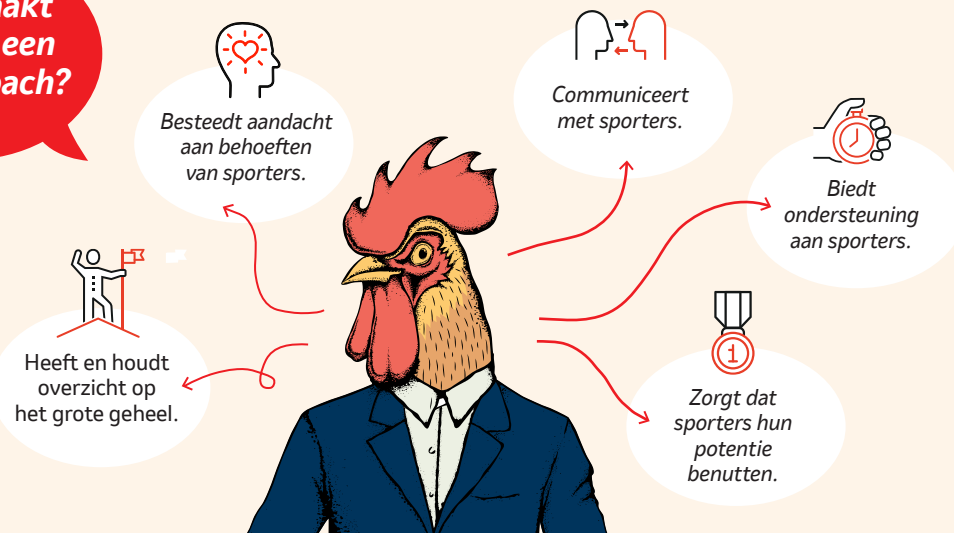

HOE MONITORING BIJDRAAGT AAN BETER GEZONDHEIDS- MANAGEMENT

**Wat maakt
iemand een
goede coach?**

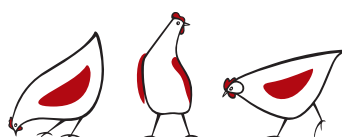

Als vleeskuikenhouder ben je soms net een coach, die topsporters traint. Ga maar na: je coacht je koppel om een topprestatie te leveren. Je gaat immers voor maximaal rendement. Maximaal rendement kan echter niet bereikt worden zonder een topconditie ofwel een goede koppelgezondheid.

Er bestaan verschillende opvattingen over de betekenis van een goede koppelgezondheid. Voor de één betekent het topresultaten behalen zonder zichtbare en onzichtbare ziekten in een koppel. Voor de ander betekent het de meest effectieve opbrengst behalen.

Welke betekenis je ook aanhoudt: het behouden van een goede koppelgezondheid is voor elke vleeskuikenhouder van het grootste belang.

Maar hoe kun je ronde op ronde een goede koppelgezondheid behouden? Ieder koppel verschilt en reageert net iets anders op kleine verstoringen in de stal. Het is dus aan jou om problemen binnen het koppel of in de stal te herkennen, zowel tijdens je dagelijkse ronde als tijdens het evalueren van technische informatie. Door monitoring en evaluatie een centraal onderdeel te maken van je bedrijfsplan kun je sneller reageren op verstoringen, je management verbeteren of hetzelfde probleem voorkomen tijdens de volgende ronde. Lees op de volgende pagina een ervaring van een vleeskuikenhouder.

Ik had al drie rondes traaggroeiers gehad en dat beviel me best. Al was ik minder blij met mijn vaccinatieschema. Mijn kuikens hadden tijdens de eerste drie rondes al last van de luchtwegen en in de vierde ronde zag ik deze opnieuw vanaf dag 33. Ik was er eigenlijk wel van overtuigd dat er weer IB opzat, dat kreeg ik maar niet onder controle. Ik heb mijn dierenarts laten komen, want het duurde me toch allemaal te lang. Voor de vierde ronde stelde mijn dierenarts voor om te gaan monitoren. Ze deed iedere week secties en nam ook swabs van de luchtpijp en cloaca. Ik ben er niet zo'n voorstander van, maar had me over laten halen. Ik wilde toch wel eens achterhalen wat er misging. Was het IB? Was het mijn vaccinatieschema? Of iets anders?

Op zoek naar de oorzaak

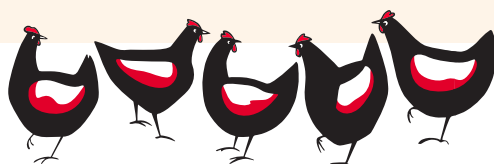
Op dag 33 hoorde ik geluid op het koppel.
De dierenarts stelde voor om de swabs die ze verzameld had op dag 35 in te sturen. Na evaluatie van de resultaten bleken de luchtpijpswabs negatief te zijn voor IB, maar ook voor andere luchtwegvirussen. Daarnaast werd in de cloacaswabs alleen een vaccinvirus aangetroffen. Hieruit konden we opmaken dat de luchtwegproblemen niet veroorzaakt werden door IB. De IB-vaccinaties waren ook goed gegaan. Ik hoefde mijn vaccinatieschema daarom niet aan te passen. De dierenarts had tijdens haar wekelijkse monitoring al wel meerdere keren opgemerkt dat het stalklimaat suboptimaal was. Ze adviseerde me om een klimaatspecialist in te schakelen.

Conclusie

Deze praktijkervaring geeft goed weer dat monitoring in combinatie met secties en monsternamen belangrijk zijn bij het kritisch beoordelen van de koppelgezondheid. Monitoring omvat meer dan het registreren van technische informatie en het observeren van je kuikens tijdens de dagelijkse ronde door de stal. Eén signaal, zoals bijvoorbeeld geluid op het koppel, wijst in de meeste gevallen niet meteen op de oorzaak van een gezondheidsprobleem. Het opvangen van veranderingen is een begin, maar vaak zijn er meerdere signalen nodig om de juiste diagnose te kunnen stellen.

‘EEN GEZONDHEIDSPROBLEEM
WORDT NIET ALTIJD
VEROORZAAKT DOOR EEN
ZIEKTEVERWEKKER.
KIJK VERDER EN STAAR JE
NIET BLIND OP DE
VOORGESCHIEDENIS’

Vleeskuikens kunnen ons veel vertellen!

Als vleeskuikenhouder zit je dagelijks tussen de kuikens. Gezondheidsproblemen kunnen geleidelijk opkomen, maar soms ook heel snel ontstaan. De kuikens kunnen je veel vertellen: als er verminderde voer- en of wateropname is weet je al dat er iets aan de hand is. Ook natte mest en geluid in het koppel herken je. Ingewikkelder is het om de juiste conclusie te trekken. Gezondheidsproblemen worden niet alleen door virussen of bacteriën veroorzaakt, maar ook afwijkend stalklimaat en de voersamenstelling of -overgangen zijn van invloed op de gezondheid van vleeskuikens.

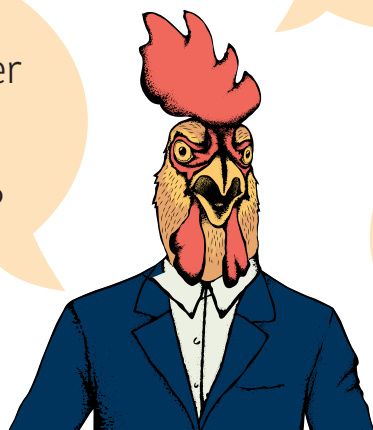
Hoe kan ik mezelf actief en bewust bezighouden met monitoring van mijn koppel?
Drie handige vragen om hier inzicht in te krijgen:

2. Zijn deze problemen vaker en in eerdere koppels voorgekomen?

1. Wat zie ik?

Registreer afwijkingen, veranderingen en herstel van het koppelbeeld op de hokkaart of in een andere administratie.

3. Wat is er aan diagnostiek uitgevoerd?

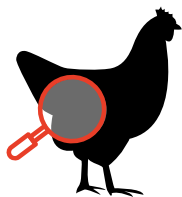
‘DOOR MONITORING KUNNEN AFWIJKINGEN IN EEN KOPPEL EERDER OPGEMERKT WORDEN’

Monitoring is een handig instrument om gezondheidsproblemen op te sporen en vaccinaties te evalueren.

Monitoring kan je helpen om de gezondheidsstatus van je koppel te bewaken. Laboratoriumonderzoek is dus een goede tool om inzicht te krijgen in de oorzaak van het gezondheidsprobleem of om een vaccinatie te evalueren. Afhankelijk van het doel en de vraagstelling van de monitoring, kan verschillend onderzoek ingezet worden:

- Sectie-onderzoek.
- Serologisch onderzoek (bloedonderzoek om antilichamen aan te tonen).
- PCR-onderzoek (bijvoorbeeld om virus aan te tonen).
- Mestonderzoek (oöcystentelling voor coccidiose).
- Beoordeling van het stalklimaat.

‘VRIES MONSTER-MATERIALEN IN ZODAT JE DEZE OP LATERE TIJDSTIPPEN ALTJD ALS REFERENTIEMIDDEL KUNT GEBRUIKEN WANNEER ER PROBLEMEN OPTREDEN’*

Overleg met je dierenarts hoe jouw bedrijf het beste gemonitord kan worden en bespreek regelmatig de bevindingen. Aan de hand van de uitslagen van het onderzoek, stalbeeld en de technische gegevens krijg je inzicht in de status van je koppel. Ook kan de vaccinatiestrategie worden geëvalueerd en indien nodig worden bijgesteld. Bij vage ziekteverschijnselen kan

bepaald worden of er sprake is van een infectie of het kan juist uitgesloten worden. Niet alle verzamelde materialen hoeven meteen onderzocht te worden. Door materialen in te vriezen, kunnen deze na afloop van een ronde nog gebruikt worden voor analyse. Door een gerichte analyse van de monstermaterialen krijg je zinvolle informatie die je in volgende rondes kan gebruiken.

*Vries mestmonsters voor oöcystentelling niet in.

Welke acties kan ik zelf ondernemen?

Door technische informatie met de resultaten van de sectie-uitslagen, (afwijkend) stalbeeld, vaccinatieschema en uitgevoerde laboratoriumonderzoeken te combineren kan je samen met de dierenarts de ronde objectief evalueren. Probeer zoveel mogelijk gegevens op papier of in de computer vast te leggen zodat je de vaccinatie- en voerschema's, biosecurity- en bedrijfshygiëneprotocollen maar ook andere belangrijke managementpunten altijd kan evalueren en bijstellen. Een goede evaluatie van een afgesloten ronde is immers het startpunt van een nieuwe, productieve ronde.

‘EVALUEER JE RONDE
OP BASIS VAN GOEDE
MONITORING.
ONDERNEEM PAS ACTIE
NADAT EEN CORRECTE
DIAGNOSE IS GESTELD.
DIT KAN ARBEID EN
KOSTEN BESPAREN’

4 handige tips voor een optimale koppelgezondheid:

- Monitor op het juiste moment met de juiste tools, afhankelijk van het doel van de monitoring.
- Vraag je dierenarts om ziektebeelden d.m.v. sectie en aanvullend onderzoek te bevestigen of uit te sluiten.
- Evalueer aan het einde van de ronde het verloop van de ronde aan de hand van alle verzamelde/ vastgelegde gegevens zoals uitval, voer- en wateropname, groei, ziekte en uitslagen van diagnostiek.
- Onderneem zonodig actie en stel bedrijfsplannen bij.

